КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
_____
«_28_»_____2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ
для студентів

галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність	054 «Соціологія»
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	«Соціологія»
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2020/2021
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Трохимець В.М.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розробив: Трохимець Владлен Миколайович, д.б.н., доцент, доцент кафедри екології та зоології ННЦ «Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри екології та зоології

_____ Лукашов В.Д.
(підпис)

Протокол № 15 від «11» червня 2020 р.

Схвалено науково-методичною комісією ННЦ «Інститут біології та медицини»

Протокол від «31» серпня 2020 року № 1
Голова науково-методичної комісії _____ Скрипник Н.В.

Погоджено з науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року №1
Голова науково-методичної комісії _____ Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та умінь, спрямованих на засвоєння фундаментальних концепцій теоретичної екології, розуміння принципів функціонування екологічних систем, взаємодії живих організмів та людини у соціосфері, знання особливостей взаємозв'язків біосфери і техносфери, вміння ідентифікувати глобальні і регіональні екологічні проблеми та проблеми ресурсно-еколого-економічного спрямування.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. вміти інтерпретувати основні закони природничих наук;

2. мати навички самостійного пошуку інформації та її узагальнення.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна займає центральне місце у природничій підготовці фахівця соціолога, інтегруючі знання всіх природничих дисциплін. Викладання даної дисципліни спрямовано на теоретичне опанування студентами основ екології, охорони довкілля й збалансованого природокористування та здатність до використання отриманих знань, умінь та навичок для екологічного управління всім різноманіттям технологічних і соціальних систем.

4. Завдання (навчальні цілі):
- визначити і розуміти основні екологічні закономірності у природі та житті людини;
- набути навички екологічного мислення з метою гармонізації користування благами природи та покращення соціальних комунікацій;
- формування навичок взаємокорисної взаємодії з оточуючим середовищем та в різних соціальних групах.

Що спрямовано на формування наступних компетентностей:
- ЗК08. Здатність проводити дослідження на рівні, відповідному одержаній кваліфікації
- ФК06. Здатність використовувати соціальну інформацію у власному дослідженні.
- ФК08. Здатність готувати та здійснювати презентацію результатів досліджень

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
1.1	Наводити визначення основних екологічних законів із зазначенням прикладів	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	20
1.2	Знати структуру та функціонування надорганізмових систем – популяції, екосистеми, біосфери	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	20
1.3	Знати правила та принципи охорони довкілля та природокористування	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	20
2.1	Визначати проблеми довкілля, що впливають на прийняття рішень в сфері екології	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	20
3.1	Представляти результати пошуку та аналізу інформації про актуальні проблеми довкілля	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	10
4.1	Формулювати власні судження щодо поставлених задач з прийняття рішень у сфері екології	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) / Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	2.1	3.1	4.1
ПРН02. Застосовувати набуті знання на практиці.	+	+	+	+	+	
ПРН14. Здійснювати пошук, обробку та презентацію соціальної інформації	+		+	+	+	+
ПРН15. Планувати та ефективно використовувати час, працювати самостійно, систематично підвищувати свій професійний рівень шляхом самоосвіти			+		+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота 1: РН 1.1, 1.3-4.1. – 50/ 30 балів.
2. Контрольна робота 2: РН 1.1-3.1. – 50/ 30 балів.

- підсумкове оцінювання: у формі заліку

Підсумкова оцінка з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік, визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання. Оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються.

Обов'язковим для отримання позитивної підсумкової оцінки (60 балів і вище та «зараховано») є написання контрольних робіт.

Перескладання семестрового контролю з метою покращення позитивної оцінки не допускається.

7.2 Організація оцінювання:

1. Контрольна робота 1 за темами 1-4 – після теми 4 та виконання самостійної роботи 1.
2. Контрольна робота 2 за темами 5-7 – після теми 7 та виконання самостійної роботи 2.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та самостійної роботи

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин	
		Лекції	Самостійна робота
1. Аутекологія та демекологія			
1	Тема 1. Екологія в системі природничих, соціальних та технічних наук. Загальна теорія систем і системний підхід в екології	2	-
2	Тема 2. Загальна теорія систем. Методологія екологічних досліджень	2	-
3	Тема 3. Середовище існування живих організмів	4	-
4	Тема 4. Популяційна екологія – демекологія	4	-
5	Самостійна робота 1. Особливості функціонування біосфери – глобальної екосистеми Землі	-	15
Контрольна робота 1		2	-
2. Синекологія. Прикладна екологія в соціосфері			
6	Тема 5. Синекологія	4	-
7	Тема 6. Науково-технічний прогрес, розвиток цивілізації та екологія	4	-
8	Тема 7. Поняття «забруднення довкілля». Основні види забруднення навколишнього середовища та його наслідки	2	-
9	Самостійна робота 2. Екологічний моніторинг як спосіб контролю за станом навколишнього середовища	-	16
Контрольна робота 2		2	-
ВСЬОГО		26	31

Загальний обсяг ***60 год.,*** в тому числі:
Лекцій – ***26 год.***
Самостійна робота – ***31 год.***
Консультації – ***3 год.***

9. Рекомендовані джерела:

Основна: *(Базова)*

1. Бигон М. Харпер Дж., Тауесед К. Экология. Особи, популяции и сообщества. – М.: Мир, 1989. – Т.1- 667с.; Т.2 - 477с.
2. Білявський Г.О. Бутченко Л.І.Екологія (теорія та практикум). – К.: Лібра, 2006.-368с.
3. Гандзюра В.П. Екологія: Навчальний посібник. Видання 3-е, перероблене і доповнене – К.: ТОВ «Сталь», 2012. – 345 с.
4. Дажо Р. Основы экологии. – М.: Прогресс, 1975. – 415 с.
5. Загальна екологія (Online курс лекцій). – Режим доступу: https://ecologyknu.wixsite.com/ecologymanual
6. Сафранов Т.А., Губанова О.Р., Лукашов Д.В. Еколого-економічні основи природокористування: навчальний посібник. - Львів: "Новий світ-2000", 2013 - 350 с.
7. Комплексний геоекологічний моніторинг зони впливу Ташлицької ГАЕС та Олександрівського водосховища (1998–2016 рр.) / [В. Р. Алексієнко, С. Г. Бойченко, М. А. Бугема… **В. М. Трохимець**… та ін.]. – К.: Наукова думка, 2017. – 360 с.

Додаткові:

8. Барановский В.А. Екологічний атлас України. / Барановский В.А. – К.: Географіка, 2000. – 44 с.

9. Екологічний атлас України. – К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2009. – 104 с.
10. Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник / За аг. Ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника – Суми: ВТД "Університетська книга", 2005.- 654 с.
11. Рамад Ф. Основы прикладной экологии. / Рамад Ф. – Л.: Гидрометеоиздат, 1981.-543с.
12. Екологічна безпека та охорона навколишнього середовища. Підручник для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред. О.І.Бондаря, Г.І. Рудька. – К.: Вид-во «ЕКМО», 2004. – 423 с.
13. Екологічна енциклопедія: У 3 т. / Редколегія: А.В. Толстоухов (гол. ред.) та ін. – К.: ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації» – Т. 1: А-Е. – 2007. – 432 с.; Т. 2: Є-Н. – 2007. – 416 с.; Т. 3: О-Я. – 2008. – 472 с.
14. Екологія людини: Навчальний посібник / Л.І. Сандуляк, Л.Л. Товажнянський, Ю.Г.Масікевич та ін., – Чернівці: "Зелена Буковина", 2005. – 240 с.

Інтернет джерела:

15. Загальна екологія (курс лекцій в мережі, доступний за посиланням https://ecologyknu.wixsite.com/ecologymanual).